

en Kilde nemlig Formueskatten: det er Skatteydernes sidste Reserver, deres Formuer. Var det da ikke en Vej at tage af den Kilde og derigennem hjælpe til, at Indkomstskatten ikke forhøjedes? Dette at gaa over til en ny Skattekilde er jo principielt en Vej, som man saa ofte før er gaaet, foregivende, at denne eller hin Skat ikke kan taale mere, men helst skal nedsættes. Og saa finder man en ny Skattekilde og bruger den. Men jeg ved ikke, om der gives Eksempler paa, at den første Skattekilde er blevet brugt mindre; jeg tror tværtimod, at man næsten tør paastaa, at det at give Anledning til Brug af flere Skattekilder aldrig betyder, at den ene bliver formindsket, men det betyder kun, at de nye, man tager i Brug, bliver forøget. Der gives desværre — saaledes er det nu en Gang i al Almindelighed med de menneskelige Egenskaber — ikke anden Vej til at fremskaffe Skattelettelser end den, at det er nødvendigt. At tro, at Humanitet overfor eventuelt forholdsvis faa, der skal betale Skatterne, skulde være en Grund til, at man nedsatte Skatterne, vilde være at bygge sin Tro paa noget ganske uvirkeligt. Først naar Skatterne begynder at ramme Masserne, først da er Masserne at faa i Tale overfor Spørgsmaalet om Skatnedsættelser. Jeg tror derfor, at den Omgang Anskuelsesundervisning, som en Nedgangstid uvægerligt bringer med sig, ved Siden af de beklagelige Følger ogsaa har visse gode Følger, visse gode opdragende Egenskaber, opdragende i Retning af at anskueliggøre, at man skal være forsigtig med at sætte sig i for stor Udgift, og jeg tror, at det vilde være ganske overordentlig uheldigt, om man nu indlod sig paa at tage den sidste betydningsfulde kommunale Skattereserve i Brug og saa i Virkeligheden kom til at staa uden nogen saadan. Der kan jo nemlig komme Tider, hvor det kan blive nødvendigt i større eller mindre Grad at appellere til Formuen; det skal jeg ikke benægte. Men en saadan Nødstilstand foreligger ikke endnu; i alt Fald forekommer det mig nu slet ikke, at der kan paastaas at være nogen Sikkerhed for, at den foreligger.

Man bruger dette besynderlige Ræsonnement: Hvorfor skal dog en Mand, der lever bedre end en anden, og i hvert Fald bruger flere Penge i sit private Forbrug,

ingen Skat svare, naar den anden dog skal? Jeg forstaaer ærlig talt slet ikke dette Ræsonnement. Vi har en Indkomstskat, men naar en Mand ingen Indkomst har, er det den selvfølgeligste Ting af Verden, at saa kan han ingen Indkomstskat betale. Grundene til, at han ingen Indkomst har, kan være mange. Det kan være Udygtighed — Udygtighed har man altid præmieret fra det demokratiske Samfunds Side ved, at man har straffet Dygtigheden, saa det kan da aldrig fra et demokratisk Synspunkt være noget utiltalende at være udygtig, tværtimod. Grunden kan være den, at Skattevæsenet i Forvejen har flaaet de paagældende, saaledes at de ingen Indtægt har, derpaa har man ogsaa mange Eksempler. Jeg ved nok, at man fra den tidligere Regerings Side saa foreslog den vise Vej at sige: Nu har vi flaaet jer paa den ene Led, og hvis det viser sig, at vi har flaaet jer saa stærkt, at jeres Indkomst derved forsvinder, konstruerer vi en ny Indkomst, saa siger vi: saa maa I ikke trække Skatten fra, for saa kan der dog blive noget for Kommunerne at tage af. Man siger ikke som saa: Nu har det offentlige flaaet jer, hvordan vi vil fordele det mellem os, det maa vi erkende er noget, vi kan strides om; nej, man gaar den meget fornuftige Vej at sige: Vi flaar hver fra sin Side og lader hver for sig, som om vi ikke ved, hvad den anden tager. Det er vist det, man kalder demokratisk Moral — god er den ikke. Nej, det synes mig saare lige til, at naar der ingen Indtægt haves, er det forbi med at tage Indkomstskat af den paagældende. Men i Fortrydelse over, at den paagældende, maaske mere eller mindre taabeligt, spiser op af sin Formue, siger man: Nu vil vi spise med, for at det kan gaa lidt rask med at faa den Formue fortæret, for saa har vi altid den store Fordel, at vi er paa lige Fod, og det at være lige, selv om det er langt nede, er vel ogsaa nok et godt demokratisk Formaal. Det skal nok vise sig den Dag, vi paa den Maade alle sammen er blevet lige, og Formuerne er lykkeligt og vel fortæret, at det ikke bliver særlig behageligt for nogen at leve. Jeg tror, at det er i allerhøjeste Grad en Misforstaaelse at mene, at Kapitalen er Arbejdets Fjende, jeg vil tværtimod mene, at Kapitalen er Arbejdets, mere eller mindre ufrivillige, bedste Ven. Jo mere Kapital der er, des mere tilbøjelig vil den — det er saa